

Handläggare
Åsa Härkegård
Telefon: 08-508 33 333

Till
Utbildningsnämnden
2020-02-06

Nytt miljöprogram för Stockholm 2020–2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1040

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Nytt miljöprogram för Stockholm för perioden 2020–2023” till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet identifierar Stockholms mest prioriterade utmaningar och målsättningar på miljöområdet. Programmet är strukturerat utifrån sju prioriterade mål för Stockholms miljö på lång sikt. Programmet betonar behovet av nya och utvecklade arbetssätt för att nå målen. Samverkan, innovation, inköp, upphandling och kommunikation lyfts som strategiska verktyg för genomförandet av programmet. Utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra aktiviteter som bidrar till etappmål under fem av programmets sju övergripande mål.

Utbildningsförvaltningen ser överlag positivt på miljöprogrammets utformning, målsättningar och åtgärder. Förvaltningen konstaterar att arbetet med att nå delmålen, liksom implementering av programmet, ställer höga krav på samordning och förändrade arbetssätt såväl på skolorna som inom central förvaltning. Kraven ökar också på en nära samverkan med andra nämnder och bolag för att nå målen. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har fått förslag till ”Nytt miljöprogram för Stockholm för perioden 2020–2023” på remiss från kommunstyrelsen. Programmet är stadens tionde i ordningen och har tagits fram av brett sammansatta grupper från olika delar av Stockholms stad under ledning av kommunstyrelsen. Förslaget identifierar Stockholms mest prioriterade utmaningar och målsättningar på miljöområdet. Programmet slår fast att Stockholms stad ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar. Stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad.

Programmet är strukturerat utifrån sju prioriterade mål för Stockholms miljö på lång sikt.

- Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040
- En fossilfri organisation 2030
- Ett klimatanpassat Stockholm
- Ett resurssmart Stockholm
- Ett Stockholm med biologisk mångfald
- Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö
- Ett giftfritt Stockholm

Förslaget innehåller 16 etappmål samt ett flertal indikatorer.

Parallellt med miljöprogrammet har ”Klimathandlingsplan för 2020-2023 för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040” arbetats fram och remitterats. Förvaltningens förslag till nämnden kring denna remiss redovisas i ett separat tjänsteutlåtande (dnr 1.6.1-10167/2019).

Även ”Stockholm stads kemikalieplan 2020–2023” har remitterats från kommunstyrelsen, där åtgärderna för miljöprogrammets mål om ett giftfritt Stockholm preciseras. Även här redovisas förvaltningens förslag nämnden i ett separat tjänsteutlåtande (dnr 1.6.1-9942/2019).

Miljöprogrammet pekar ut genomförandeansvariga nämnder och bolagsstyrelser för de olika etappmålen. Programmet betonar behovet av nya och utvecklade arbetssätt för att nå målen. Samverkan, innovation, inköp, upphandling och kommunikation lyfts som strategiska verktyg för genomförandet av programmet i syfte att nå de högt ställda målen.

Enligt programförslaget ska samtliga nämnder och bolag, utifrån miljöprogrammet och klimathandlingsplanen, formulera en miljö-

och klimathandlingsplan för verksamheten vid sidan av verksamhetsplanen. I denna plan kan nämndens arbete detaljeras utifrån de övergripande inriktningarna.

Utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra aktiviteter som bidrar till etappmål under fem av programmets sju övergripande mål. Indirekt påverkas nämndens verksamheter även av de två mål där nämnden inte har genomförandeansvar, i och med att dessa mål är styrande för centrala samarbetspartners som SISAB och servicenämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ser överlag positivt på miljöprogrammets utformning, målsättningar och åtgärder. Förvaltningen konstaterar att arbetet med att nå delmålen, liksom implementering av programmet, ställer höga krav på förändrade arbetssätt såväl på skolorna som inom central förvaltning. I dag är många medarbetare på olika nivåer i organisationen ansvariga för arbetsuppgifter som påverkar miljömålen, och det finns ett behov av ökad samordning inom förvaltningen kring miljö- och klimatfrågorna. Det krävs också ökad kompetens inom klimat- och miljöområdet. Förvaltningen efterlyser därför stödfunktioner för miljö- och klimatarbetet från exempelvis stadsledningskontoret, serviceförvaltningen och miljöförvaltningen.

Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm

Två av miljöprogrammets mål handlar om ett framtida fossilfritt och klimatpositivt Stockholm. Utbildningsnämnden föreslås få genomförandeansvar för bägge målen, främst genom minskad klimatpåverkan från konsumtion av livsmedel, samt minskad energianvändning. Förvaltningen har under flera år arbetat aktivt med insatser för att minska miljö- och klimatpåverkan inom olika områden. De områden som ligger närmast utbildningsförvaltningens verksamheter är skolmåltider, upphandling, skolskjutsar för elever samt vissa resor inom tjänsten. Förvaltningens synpunkter och förslag inom dessa områden redovisas närmare i ett separat tjänsteutlåtande avseende kommunstyrelsens förslag till ”Klimathandlingsplan 2020–2023” (dnr 1.6.1-10167/2019).

Ett resurssmart Stockholm

Programmets målbild för ett resurssmart Stockholm handlar om minskad resursanvändning, ökad recirkulation och ökad resurseffektivitet i samband med byggprocesser. Områden inom nämndens ansvar som påverkas av krav på åtgärder för att nå målen är skolmåltider, upphandling, återbruk och avfallshantering. Förvaltningens medverkan i stadens arbetssätt för kategoristyrning inom upphandling och inköp är av central betydelse i arbetet med att nå målen inom detta område.

I arbetet mot målet om en ökad recirkulation är stadens återbrukscentrum Stocket av stor betydelse. För att återbruka i så stor utsträckning som möjligt har utbildningsnämnden i samband med verksamhetsplan 2020 beslutat att alla verksamheter som står inför nyanskaffning av möbler, inventarier och utrustning alltid ska kontrollera aktuellt utbud på Stocket återbruk och förvaltningens eget lager innan nyanskaffning görs. Beslut att inte återbruka ska motiveras.

Målet om en effektiv avfallshantering förutsätter inte bara förändrade arbetssätt, utan även att lokalmässiga förutsättningar finns för en källsortering som lever upp till miljöprogrammets högt ställda krav. Det är därför angeläget att i samband med ombyggnation och nyproduktion av skolor skapa goda förutsättningar för källsortering, såväl i anslutning till skolkök som andra ytor.

Ett Stockholm med biologisk mångfald

Programmets mål om en ökad biologisk mångfald berör främst utbildningsnämndens arbete med upphandling och inköp av livsmedel. Stadens ”Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat” är styrande för förvaltningens arbete med upphandling och inköp av livsmedel. I strategin betonas en rad åtgärder som också har en positiv inverkan på den biologiska mångfalden. Förvaltningens samverkan med serviceförvaltningen kring livsmedelsupphandlingar är av avgörande betydelse för att uppnå målen i strategin. Förvaltningen arbetar aktivt med kompetensutveckling för skolmåltidspersonal med fokus på att minska matens klimatpåverkan och öka andelen ekologiska livsmedel.

Ett giftfritt Stockholm

Målet om ett giftfritt Stockholm berör utbildningsnämndens arbete med giftfria miljöer i skolan, minskade gifter i upphandlade produkter, liksom dokumentation av kemiska produkter genom Chemsoft och Byggvarubedömningen. Förvaltningens synpunkter och förslag inom dessa områden redovisas närmare i ett separat

tjänsteutlåtande avseende kommunstyrelsens förslag till ”Stockholm stads kemikalieplan 2020–2023” (dnr 1.6.1-9942/2019).

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter

Förvaltningen konstaterar att programförslaget saknar en barnkonsekvensanalys. Förvaltningen har inte heller gjort någon egen bedömning av programmets konsekvenser för barn eller barnets rättigheter.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Bilagor

1. Nytt miljöprogram för Stockholm 2020–2023
2. Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande (dnr KS 2019/1040)